

Dištančné kurzy pre ďalšie vzdelávanie učiteľov

Kireš, M., Šnajder, L.,
Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach

Anotácia:

Medzi súčasne prudko sa rozvíjajúce smery v aplikácii informačno-komunikačných technológií do vzdelávania patria dištančné kurzy. Autori pojednávajú o pripravovaných dištančných kurzoch zameraných na využitie Internetu a multimédií vo vzdelávaní v rámci ďalšieho vzdelávania učiteľov, predstavujú pripravovanú štruktúru a priebeh dištančných kurzov.

Analýza súčasného stavu

Na Slovensku sa dištančné vzdelávanie začalo ako nová vzdelávacia technológia rozvíjať v polovici 90-tych rokov, a to hlavne prostredníctvom inštitúcií City University Bratislava a Slovenskej siete pre dištančné vzdelávanie (NSDV Bratislava a LSDV v Bratislave, Košiciach, Nitre, Zvolene a Žiline zriadených pri univerzitách). Na rozdiel od západných krajín (hlavne USA), sa u nás doposiaľ veľmi málo využíval Internet pri realizovaní dištančných kurzov (napr. kurz „Learning about Open Learning“ na NSDV Bratislava, kurz „Environmentálny manažment“ na LSDV Košice, kurz „Quality of chemical Measurements and Chemical Metrology“ na LSDV Bratislava, kurz „Energy and Environment“ na Academia Istropolitana NOVA). V roku 2000 rozbehla Nadácia otvorenej spoločnosti Bratislava na podporu tvorby a implementácie dištančných kurzov program IDEP, v rámci ktorého sa realizujú aj dva dištančné kurzy pod vedením autorov tohto príspevku.

Pod internetovým dištančným vzdelávaním rozumieme komplex na Internete poskytovaných služieb a študijný priestor poskytujúci informácie k problematike daného kurzu. Registrovaný účastník kurzu si prostredníctvom internetového pripojenia na svojom domácom (školskom) počítači študuje online materiály, využíva pre kurz zriadené diskusné skupiny, rady tútora prostredníctvom mailu, chatu... Tútor sleduje priebeh štúdia jednotlivých účastníkov kurzu, ktorí v priebehu stanoveného obdobia plnením čiastkových úloh zostavujú semestrálny projekt. Realizáciou projektu, jeho obhájením pred ostatnými frekventantmi kurzu, pred tútorom a odborným garantom, spĺňa účastník kurzu podmienky pre udelenie certifikátu.

Pripravované dištančné kurzy pre učiteľov

Pre potreby vzdelávania učiteľov stredných a základných škôl a pre poslucháčov učiteľských aprobácií pripravujeme dva internetové dištančné kurzy:

Využitie Internetu vo vzdelávaní a Využitie multimédií vo vzdelávaní.

Vo fáze overovania dištančných kurzov bude cieľová skupina limitovaná na 20 účastníkov pre jeden kurz. Po overení dištančných kurzov bude veľkosť cieľovej skupiny závisieť na kapacitných možnostiach autorizovaných tútorov pre jednotlivé predmety. Záujemca o pripravované dištančné kurzy musí spĺňať nasledujúce kritériá:

- Patrí do cieľovej skupiny kurzu.
- Má k dispozícii počítač s rýchlym a pravidelným prístupom na Internet.
- Má zriadenú vlastnú e-mailovú adresu.
- Ovláda základy práce s klientmi elektronickej pošty, WWW, textovým procesorom.

Priebeh dištančných kurzov

Záujemcovia o kurz vyplnia **prihlasovací formulár** umiestnený na úvodnej stránke dištančného kurzu. Na základe výberových kritérií **administrátor vyberie účastníkov** kurzov a oznámi im to e-mailom. Účastníkom dištančného kurzu bude umožnený cez prihlasovaciu procedúru chránenú osobným kódom **vstup do informačného systému** daného kurzu. Účastníkom kurzu bude pridelený **tútor podľa aprobačného predmetu**, ktorý účastníci uviedli v prihlasovacom formulári.

Štúdium v rámci daného kurzu riadi **odborný garant kurzu** v spolupráci s tútormi za jednotlivé aprobačné predmety. Administrátor po organizačnej stránke sleduje priebeh štúdia jednotlivých účastníkov kurzu.

Účastníci dištančného kurzu študujú samostatne z pripravených materiálov publikovaných v informačnom systéme kurzu. Raz za jeden, či dva týždne (podľa obtiažnosti daného projektu) posielajú účastníci kurzu elektronickou poštou svojmu tútorovi **vypracované čiastkové projekty**, ktorých témy sú vopred zadane pre celý kurz. Tútor projekty opraví, ohodnotí (podľa bodovej škály) a vráti na preštudovanie resp. doplnenie účastníkovi kurzu. Ten podľa vlastného uváženia buď projekt v stanovenom termíne vylepší a pošle na opätovné posúdenie tútorovi (možná iba jedna oprava projektu) alebo si u administrátora nechá zapísať získaný počet bodov za čiastkový projekt.

V závere semestra účastník kurzu odovzdáva tútorovi **semestrálny projekt** pozostávajúci z čiastkových projektov resp. môže byť vytvorený aj nanovo. Tútor ohodnotí semestrálny projekt a oznámi účastníkovi a administrátorovi počet získaných bodov. Semestrálny projekt je bez možnosti ďalších úprav.

Administrátor na základe dosiahnutých bodov v rámci štúdia na dištančnom kurze pripraví pre tútora zoznam účastníkov spĺňajúcich podmienky pre udelenie **4 kreditov** (u študentov) resp. **certifikátu** (u učiteľov) za daný kurz. Snahou odborných garantov bude akreditovať uvedené dištančné kurzy ako súčasť celoštátnej ponuky kurzov v rámci kariérneho postupu učiteľa. Na spoločnom stretnutí frekventanti kurzu obhajujú pred odborným garantom, tútorom a kolegami svoj semestrálny projekt. Na základe získaných bodov a záverečnej obhajoby udelí tútor kredity a certifikát úspešným účastníkom dištančného kurzu.

Sylaby kurzov

Názov kurzu: **Využitie Internetu vo vzdelávaní**

Charakteristika kurzu:

Dištančný jednosemestrálny kurz realizovaný prostredníctvom Internetu je zameraný na:

- oboznámenie sa so základnými pojmami a službami sprostredkovaných pomocou Internetu,
- využitie jednotlivých Internetových prostriedkov vo vzdelávaní.

1. týždeň - Základné pojmy, história, princípy fungovania Internetu, prehľad Internetových služieb.

2. týždeň - Neinteraktívna komunikácia – e-mail: práca s klientom (práca s priečinkami, filtrami, prílohy, signatúra, aliasy, nastavenia, netiketa).

- 3. týždeň** - WWW: práca s klientom (spôsoby navigácie, záložky, história), prehľad edukačných WWW stránok (inštitúcie, projekty, súťaže, edukačné serisy).
- 4. týždeň** - Interaktívna komunikácia – videokonferencie: MS NetMeeting, základné ovládanie (chat, biela tabuľa, zdieľanie aplikácií, posielanie súborov).
- 5. týždeň** - Neinteraktívna komunikácia – mailing lists, net news, zapojenie sa do edukačných diskusných skupín.
- 6. týždeň** - Práca so vzdialeným počítačom: FTP, telnet, prehľad archívov s edukačným softvérom, sťahovanie a recenzovanie edukačných programov pre jednotlivé predmety.
- 7. týždeň** - Vyhľadávanie internetových zdrojov I. (predmetové adresáre, vyhľadávacie stroje) – prehľad serverov, vyhľadávanie informácií zjednotlivých predmetov, kľúčové slová.
- 8. týždeň** - Vyhľadávanie internetových zdrojov II (metavyhľadávacie a hybridné vyhľadávacie servery, špecializované servery pre výučbové predmety), komparácia rozsahu a presnosti vyhľadávacích serverov.
- 9. týždeň** - Prehľad možnosti využitia Internetu vo vzdelávaní – v príprave na výučbu, podpora výkladu a samoštúdia, nástroj na podporu vzdialených edukačných aktivít, realizácia edukačných teleprojektov.
- 10. týždeň** - Interaktívna komunikácia – videokonferencie: MS NetMeeting – návrh a realizácia scenárov edukačných aktivít (vzdialená prednáška, vzdialená inštruktáž, vzdialená konzultácia, vzdialená spolupráca).
- 11. týždeň** - Teleprojekty – prehľad realizovaných teleprojektov, organizácii podporujúcich realizáciu teleprojektov, metodika návrhu, realizácie a evaluácie teleprojektov.
- 12. týždeň** - Internetové dištančné kurzy – princípy, prehľad existujúcich kurzov.
- 13. týždeň** - Prezentácia semestrálnych projektov účastníkov kurzu. Vyhodnotenie kurzu. Udeľovanie certifikátov.

Názov kurzu: **Využitie multimédií vo vzdelávaní**

Charakteristika kurzu:

Dištančný jednošestsemestrálny kurz realizovaný prostredníctvom Internetu je zameraný na tri tematické okruhy :

- 1) súčasné možnosti multimédií, prezentácia základných praktických aplikácií,
- 2) princípy a odbornotechnické parametre jednotlivých multimediálnych prostriedkov,
- 3) metodika využitia multimédií vo vyučovaní

- 1. týždeň** - **grafika na PC**, charakteristika základných grafických formátov, skenovanie, práca s klipartami, vyhľadávanie obrázkov na WWW, získanie obrázkov z digitálneho fotoaparátu, videokamery resp. videa, práca s obrázkom v textovom súbore,
- 2. týždeň** - **spracovanie statických obrázkov**, charakteristika základných prvkov vybraných grafických programov, tvorba grafických aplikácií a ich príprava pre prezentáciu a tlač,
- 3. týždeň** - **animácie**, princípy tvorby a práce s animáciami, charakteristika základných formátov, tvorba vlastnej animácie a jej využitie vo vyučovaní,

4. týždeň - **spracovanie videa na PC**, základné video formáty v analógovom a digitálnom spracovaní, lineárny a nelineárny strih, konverzia medzi jednotlivými video formátmi, grafické karty a videokarty pre spracovanie videa na PC,
5. týždeň - **príprava videosekvencie**, metódy na znižovanie pamäťovej náročnosti, technicko – didaktické zásady tvorby videosekvencií a ich využitie v rámci vyučovania,
6. týždeň - **zvuk na PC**, základné fyzikálne charakteristiky zvuku, formáty na záznam zvuku, zvukové systémy - ich princípy a technické parametre, základné funkčné prvky technických zariadení na záznam a spracovanie zvuku, zvukové karty, mikrofóny a mixážne pulty,
7. týždeň - **záznam a spracovanie zvuku na PC**, charakteristika softvérových možností pri práci so zvukom, nahrávanie a editácia zvukového záznamu, možnosti využívania zvuku vo vyučovaní,
8. týždeň - **multimediálne CD ROM**, prehľad multimediálnych titulov pre daný predmet, didaktické zásady využívania multimediálnych CD ROM vo vyučovaní,
9. týždeň - **edukačný hypertext**, základné možnosti softwarovej prípravy edukačného hypertextu v MS Power Point, didaktické zásady prípravy a realizácie prezentácie, integrácia multimediálnych prvkov do prezentácie,
10. týždeň - **interaktívne webové stránky**, zásady a softwarové možnosti pri tvorbe interaktívnych web stránok, vyhľadavanie interaktívnych web stránok na Internete a príklady pre jednotlivé predmety,
11. týždeň - **tvorba interaktívnych webových stránok**, návrh, didaktická analýza a konštrukcia základných didaktických materiálov formou interaktívnych webových stránok,
12. týždeň - **semestrálny projekt**, návrh, didaktické zásady, obsah a formy práce s pripravovaným projektom,
13. týždeň - **semestrálny projekt**, prezentácia projektu a jeho obhajoba prostredníctvom diskusného klubu, udeľovanie kreditov a certifikátov za kurz.

Záver

Realizácia pripravovaných kurzov začína pre poslucháčov učiteľstva v letnom semestri školského roku 2001/2002 a pre učiteľov z praxe od septembra 2002. Prípadní záujemcovia sa môžu kontaktovať na autorov článku ako na odborných garantov pripravovaných dištančných kurzov.

Kontakt

RNDr. Marián Kireš, PhD. kiresma@kosice.upjs.sk

RNDr. Ľubomír Šnajder, PhD. snajder@science.upjs.sk